

تحقیق هفته

شماره: 458

(از 08 الی 14 جدی 1403 هـ ش)

بررسی پدیده فقر و عوامل آن، طی سه سال اخیر در افغانستان

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- بررسی پدیده فقر و عوامل آن، طی سه سال اخیر در افغانستان 3
- شاخصه های پدیده فقر در افغانستان 3
- میزان پدیده فقر پس از رویکار آمدن امارت اسلامی 6
- عوامل تشدید فقر در دوره امارت اسلامی 7
- راهکارهای فقر زدایی در افغانستان 8
- نتیجه 9
- پیشنهادات 9
- منابع 10

بررسی پدیده فقر و عوامل آن، طی سه سال اخیر در افغانستان

مقدمه

پدیده فقر امروزه یکی از چالش‌های مهم و پیچیده در بسیاری از جوامع به‌خصوص کشورهای پسا جنگ شبیه افغانستان است که توجه همگان در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی را به‌خود معطوف نموده است. فقر به معنای ناتوانی در تأمین نیازهای اساسی زندگی مانند غذا، مسکن، صحت و آموزش می‌باشد. این پدیده تأثیرات منفی و وسیع بر کیفیت زندگی افراد در جوامع دارد و معمولاً با مشکلاتی چون نابرابری اجتماعی، بیماری‌های روانی و جسمانی و کاهش فرصت‌های شغلی و آموزشی همراه است. دانشمندان این عرصه پدیده فقر را به‌طور عموم به دو بخش تقسیم نموده‌اند: یکی فقر مطلق که به وضعیتی فرد یا خانواده اشاره می‌کند که قادر به تأمین نیازهای اساسی و اولیه خویش مانند غذا، لباس، مسکن و مراقبت‌های صحی نباشد. بانک جهانی خط فقر مطلق را معادل 2.15 دالر در روز برای هر فرد تعریف کرده است.¹ دوم فقر نسبی است که افراد یا گروه‌ها در مقایسه با دیگران در جامعه، از سطح زندگی پائین‌تری برخوردار باشند. این نوع فقر معمولاً به تفاوت‌های اقتصادی و اجتماعی میان افراد در یک جامعه خاص اشاره دارد. افراد این گروه ممکن است توانایی تأمین نیازهای اساسی خود را داشته باشند اما در مقایسه با دیگران از کیفیت زندگی پائین‌تری برخوردار باشند.² بی تردید وقتی راجع به پدیده فقر در کشورهای کم درآمد و یا در حال توسعه، سخن به میان می‌آید منظور همانا فقر مطلق است.

در این نوشته، شاخصه‌های پدیده فقر در افغانستان، بررسی میزان پدیده فقر پس از رویکار آمدن دوباره امارت اسلامی و عوامل تشدید فقر در این دوره از عمده‌ترین موضوعاتی هستند که به آن‌ها پرداخته شده است.

شاخصه‌های پدیده فقر در افغانستان

حقیقتاً شاخصه‌های فقر در جوامع و نظام‌های مختلف با توجه به ظرفیت‌های موجود در آن جامعه متفاوت می‌باشد. طبیعتاً افغانستان نیز از این امر مستثنی نبوده، بلکه از این منظر من حیث نماد عمل نموده است که در پائین به برخی از شاخصه‌های آن خواهیم پرداخت:

- **نبود امنیت شغلی:** برخورداری از امنیت شغلی از حقوق بنیادین بشری و بخشی از حقوق انسانی است که بهانه‌های مانند کارآمدی اقتصادی، مصلحت نظام و مانند آن‌ها حق کنار زدن این هسته را ندارد. اما در افغانستان چالش‌های متعددی به‌ویژه فقدان ثبات سیاسی و اقتصادی همواره سبب شده است تا کارگران فاقد امنیت شغلی باشند. چنانچه هر نظام سیاسی که شروع به ساختن بنایی می‌کند اما قبل از رسیدن به سر انجام ساقط می‌شود و رژیم جدید بنای رژیم قبل را قبول ننموده آن را خراب و بنایی دیگری را از نو می‌ریزد و این داستان پی‌هم تکرار می‌شود. در این صورت مشاغل نابود و تا پیدایش مشاغل جدید، افراد زیادی

بیکار می‌شوند.³ طوریکه پس از روی کار آمدن دوباره امارت اسلامی به حکومت کارمندان در برخی از ادارات نظر به دلائلی از سوی امارت اسلامی بر طرف شده و به جایی آن‌ها کارمندان جدید تقرر یافته اند. رامین بهزاد رئیس سازمان بین‌المللی کار در افغانستان و همچنین اعضای اتحادیه کارگران افغانستان، نیز بازار کار در افغانستان را هنوز به دور از امنیت‌شغلی دانسته می‌افزایند که به طور میانگین 400 هزار نفر به طور سالانه در افغانستان وارد بازار کار می‌شوند.⁴ بناء کنترل این رقم با توجه به وضعیت ناپایدار اقتصادی و سیاسی در سال‌های پسین می‌تواند هشدار دهنده باشد.

- نبود امنیت غذایی: نبود امنیت غذایی شاخصه‌ای دیگری پدیده فقر در افغانستان است که به دلائل مختلف اقتصادی، سیاسی و تغییرات اقلیمی به وجود آمده مردم افغانستان را تهدید می‌کند. بانک جهانی در تازه ترین گزارش خود در پیوند به امنیت غذایی در افغانستان بیان داشته است که این کشور با بحران شدید امنیت غذایی مواجه بوده و ضمن تلاش میلیون‌ها نفر برای دسترسی به غذای کافی حدود 11.6 میلیون نفر که 25 فیصد از جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند در حال تجربه نا امنی غذایی هستند.⁵ در حالیکه برنامه جهانی غذا در گزارشی که از نومبر سال ۲۰۲۳ تا مارچ سال روان میلادی را در بر می‌گیرد به تعداد 15.8 میلیون تن در افغانستان را مواجه به شدت نا امنی غذایی بیان کرده افزوده است که حدود چهار میلیون نفر از جمله 3.2 میلیون کودک زیر پنج سال دچار سوء تغذیه حاد هستند.⁶ بناء نظر به این گزارش بیشتر از 40 فیصد از جمعیت افغانستان با نا امنی شدید غذایی دچار هستند. در گزارش اخیر که از سوی این نهاد به نشر رسیده نشان می‌دهد که بیش از سه چهارم حصه از همه مردم در سراسر افغانستان نمی‌توانند رژیم غذایی را که آنها را از رفتن به مسیر سوء تغذیه باز دارد، داشته باشند.⁷ همچنین چندی پیش این سازمان گزارش داده بود که حدود 15 میلیون نفر در افغانستان نمی‌دانند که وعده غذایی بعدی شان از کجا خواهد آمد.⁸ به هر حال با توجه به این گزارش‌ها بخش بزرگی از مردم افغانستان با نا امنی غذایی حاد رو به رو هستند.

- تغییرات اقلیمی: تغییرات اقلیمی یکی از عوامل اصلی بحران غذایی در افغانستان که به دلیل خشکسالی مداوم و باران‌های غیر موسمی که به شدت بر روند کشاورزی و مالداری در افغانستان تاثیر گذار بوده، در مواردی چون اوایل سال 1403 خورشیدی به شکل سیل فاجعه بار در ولایت‌های بغلان، بدخشان و تخار و... باعث تخریب گسترده خانه‌ها، زمین‌های کشاورزی و دام‌ها و حتی باعث شهادت و مجروحیت بسیاری از انسان‌ها گردید. از یک سو نظر به گزارش بانک جهانی افغانستان در فهرست کشورهای در معرض خطر بحران تغییرات مرتبط با تغییرات اقلیمی در رتبه چهارم قرار داشته و از حیث مقابله با این معضل با داشتن کمترین ظرفیت هفتمین کشور می‌باشد. از سوی دیگر میانگین خشکسالی در افغانستان از یک بار در هر سه سال در سال‌های 1986-2012 به یک بار در سال‌های 2013-2023 افزایش یافته است. بنابراین رشد سریع تغییرات اقلیمی زنجیره‌های عرضه را مختل و قیمت مواد غذایی را افزایش می‌دهد.⁹

- کمبود مسکن: کمبود مسکن نیز یکی از شاخصه‌های فقر در افغانستان است به ویژه برای آنانی که از ولایات دور دست و یا از مهاجرت به کشور بر می‌گردند؛ به دلیل بیکاری و عدم دسترسی به خدمات صحتی و آموزشی

به شهرهای بزرگ انتقال می‌یابند و در مقابل ماموریت‌های کوچک مجبور به اجاره خانه در این شهرها می‌شوند. در حالیکه توانایی پرداخت اجاره خانه را ندارند. از سوی هم با بالارفتن کرایه‌های خانه که از هیچ نوع کنترولی برخوردار نیست و مطابق ذوق مالیکین قیمت گذاشته می‌شود؛ باعث می‌گردد که اکثریت مطلق این خانواده‌ها توانایی برخورداری از غذای کافی را که جلوی مسیر رفتن به سوء تغذیه را بگیرد، نداشته باعث تشدید ناامنی غذایی در این خانواده‌ها می‌شود. طوریکه سلام و طندار در نتیجه مصاحبه با 30 کرایه نشین در کابل گزارشی را تهیه دیده است که به‌زویایی مختلف این معضل می‌پردازد.¹⁰

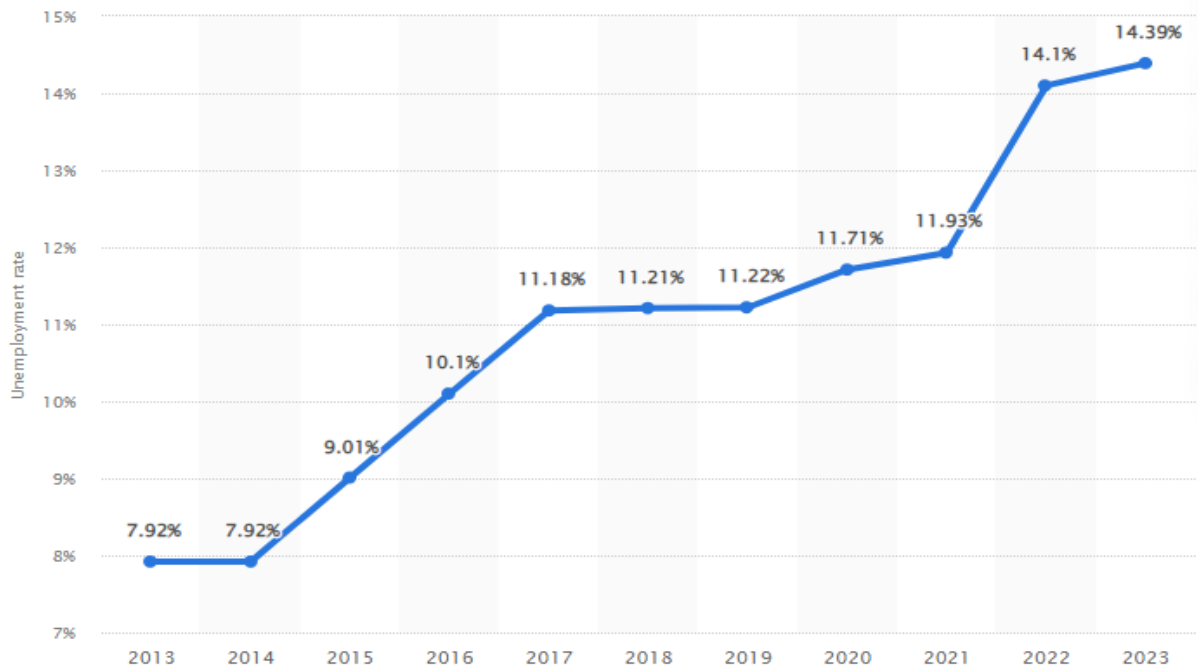
- نرخ تورم (منفی): در گزارشی از سوی برنامه جهانی غذا به‌نشر رسیده است، نرخ تورم در ماه جولای سال 2024 میلادی در افغانستان به 6.6 فیصد کاهش یافته است، در حالیکه نرخ تورم در ماه جنوری این سال 10.2 فیصد نرخ تورم کاهش گزارش شده بود؛¹¹ بر این اساس نرخ تورم در نیمه دوم سال 2024 م نسبت به نیمه اول این سال کاهش داشته است. هرچند کاهش نرخ تورم در روند جهانی یک عمل مثبت پنداشته می‌شود، مسؤولین امارت اسلامی هم نیز این کاهش را نتیجه تلاش‌های خویش عنوان می‌کنند، اما در کشورهای با درآمد پائین کاهش تورم آن هم به‌طور سریع، زمانی ایجاد می‌شود که قدرت خرید مردم در آن کشورها کاهش یابد و مردم در آن جامعه به‌دنبال خرید کالاها و خدمات نباشند، با آنکه در یک دو سال اخیر ارز افغانی ضمن داشتن نوسانات خود از ثبات نسبی برخوردار بوده اما نظر به گزارشات که سازمان‌های بین‌المللی در پیوند به‌ناامنی غذایی و حجم بیکاری در این کشور داشته است. از همینرو کاهش نرخ تورم در افغانستان می‌تواند پیامد کاملاً خوشبینانه نداشته باشد.

- تاثیرات جنگ و ناامنی: یکی از شاخصه‌های مهم فقر جنگ و ناامنی است و فقر و یا توسعه آن با پدیده نامیمون جنگ رابطه مستقیم و تنگاتنگ دارد. افغانستان که کم یا بیش حدود چهار دهه از تاریخ اخیر خویش را در جنگ و ناامنی پشت سر گذاشته و ملت را به‌انواع گوناگون در حالت فقر و تنگدستی قرار داده است. اکنون که با آمدن دوباره امارت اسلامی افغانستان لاله الحمد از امنیت نسبی برخوردار است. اما هنوز هم چتر فقر از سر ملت ما به‌نسبت اثرات جنگ‌های مداوم گذشته دور نگردیده است.

- نرخ بالای بیکاری: بیکاری به‌عنوان یکی از مشکلات اجتماعی در کنار بحران‌های دیگر، جهان را تهدید می‌کند. تازه‌ترین آمارها از سوی سازمان بین‌المللی کار در پیوند به‌سطح بیکاری در جهان نشان می‌دهد که نرخ بیکاری جهانی در سال 2023 میلادی 5.1 فیصد بوده و به‌گفته این سازمان ممکن است در سال 2024 به 5.2 فیصد افزایش یابد.¹² در افغانستان نیز بیکاری من حیث یک معضل بزرگ اجتماعی از عمده‌ترین شاخصه‌های فقر بوده که از سال‌ها بدینسو مردم این کشور را متأثر ساخته است.

با توجه به‌جدول پائین از سال‌ها به‌این سو سطح بیکاری در افغانستان رو به‌افزایش بوده و سالانه فیصدی این پدیده نامیمون بیشتر از پیش روبه‌رشد بوده است. بر این اساس اگر بخواهیم میانگین فیصدی بیکاری از سال 2021 تا 2023 را دریابیم خواهیم یافت که میانگین بیکاری در این سال‌ها 13.47 فیصد بوده است. همینطور اگر میانگین فیصدی بیکاری از سال 2018 تا سال 2020 را بررسی کنیم درمیابیم که میانگین

بیکاری در این سالها 11.38 فیصد بوده است.¹³ بر این اساس به طور تقریبی می توان گفت که میزان بیکاری در سه سال اخیر نسبت به سه سال اخیر نظام قبلی افزایش بیش از 2 فیصدی داشته است.

میزان پدیده فقر پس از رویکار آمدن امارت اسلامی

هرچند از سالها به این سو مردم افغانستان از این پدیده نامیمون رنج می برند. بی تردید میزان پدیده فقر در هر دوره از حکومتها در افغانستان به دلایل مختلف متفاوت بوده و هر کدام با چالشهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی زیادی متاثر از عوامل مخصوص خود بوده است. اما جهت تبیین چگونگی سطح این پدیده در این دوره لازم می دانیم به برخی از ارقام و آمارهای مرتبط به شاخصه های پدیده فقر که در سالهای اخیر نظام گذشته (جمهوریت) پردازیم تا دانسته شود که چه تغییراتی نسبت به این پدیده ایجاد شده است.

طبق ارقام ارائه شده میزان بیکاری در افغانستان زیر اداره امارت اسلامی در سال 2023 میلادی به 14.39 فیصد رسیده است. در حالیکه میزان بیکاری از سوی سازمان بین المللی کار (ILO) در سال 2019 م 11.22 فیصد و در سال 2020 م 11.7 فیصد گزارش شده بود. در همین حال این سازمان در سال 2022 بیان کرده بود که نرخ بیکاری در افغانستان پس از سقوط جمهوریت حدود 50 فیصد افزایش یافته است.

به همین ترتیب در تازه ترین گزارش بانک جهانی در پیوند به امنیت غذایی در افغانستان آمده است که حدود 11.6 فیصد مردم این کشور در حال تجربه ناامنی غذایی هستند. در حالیکه برنامه جهانی غذا تعداد اشخاص مواجه به ناامنی غذایی را 15.8 میلیون تن گزارش داده بود. در همین حال برنامه جهانی غذا (WFP) در

سال‌های 2019 و 2020م حدود 13 میلیون نفر از جمعیت افغانستان را در مواجهه با مشکلات جدی در تأمین غذای کافی گزارش داده بود.

بناء نظر به ارقام و اعداد ارائه شده در کنار تغییرات سریع اقلیمی و نبود امنیت شغلی، علی‌رغم اینکه افغانستان در دوره کنونی امارت اسلامی از امنیت نسبی برخوردار است و زمینه تجارت و کار شخصی برای عام مردم مهیا است ولی دیده می‌شود نظر به عوامل متعدد که در ذیل به آن پرداخته خواهد شد میزان پدیده فقر در این دوره نسبت به سال‌های قبل از آن رو به افزایش بوده است.

عوامل تشدید فقر در دوره امارت اسلامی

از بین رفتن شغل‌ها: حقا که در افغانستان حوادث مختلف بر کار و زندگی مردم اثر می‌گذارد. به‌ویژه در چند سال اخیر به‌دلائل مختلف هزاران شغل از بین رفته است که در نتیجه باعث بیکاری هزاران افغان گردیده است. چون از بین رفتن برخی ادارات مثل از بین رفتن دارالمعلمین‌ها و وزارت امور زنان که حدود 60 فیصد از کارمندان آن را مردان و بقیه را زنان تشکیل می‌دادند، هزاران تن در این ادارات مصروف کار بودند، با از بین رفتن این ادارات تعدادی زیادی از کارمندان آن به‌دلیل عدم دریافت کار مناسب بیکار گردیده‌اند. از ادارات غیر دولتی می‌توان به‌طور نمونه از سقوط برخی از پوهنتون‌های خصوصی و کمیته سویدن در افغانستان که به‌دلیل آتش سوزی قرآن کریم در سویدن و عدم معذرت‌خواهی مقامات این کشور از مسلمانان جهان این کمیته در افغانستان زیر اداره امارت اسلامی از فعالیت باز ماند. این کمیته در ولایات چون کابل، مزارشریف، جلال‌آباد، تالقان، وردک، غزنی و پروان دفتر داشت و شماری کارکنان این نهاد در سال 2022 میلادی 2488 تن گفته شده است. گذشته از خدمات این نهاد با بسته شدن آن تمام کارمندان این اداره بیکار شده‌اند.¹⁴

تنقیص بست‌ها: پس از رویکار آمدن دوباره امارت اسلامی افغانستان در ادارات مختلف به‌صدها بست نیز تنقیص یافته است. نظر به گزارش رسانه‌ها گذشته از فرار مغزها از پوهنتون کابل، حدود 250 تن از استادان و کارمندان این پوهنتون تنقیص بست شده‌اند.¹⁵ این روند در برخی ادارات صدق می‌کند که در نتیجه باعث بیکار شدن صدها تن از اتباع این کشور شده است.

محدودیت کمک‌ها: با توجه به بحران بیکاری و اقتصادی در افغانستان کمک‌های بین‌المللی به افغانستان قسماً کمتر شده است طوریکه روزا اوتنباویا رئیس هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان نیز در سخنرانی خویش در شورای امنیت سازمان ملل متحد به وضعیت دشوار بشر دوستانه اشاره کرده گفت در سال 2024 میلادی تنها به 30 فیصد از کمک‌های مورد نیاز برای افغانستان تأمین شده و بیش از دو میلیارد دالر کسری وجود دارد.¹⁶

وضع تحریم‌ها: یکی از عمده‌ترین عوامل که باعث تشدید پدیده‌ای فقر در افغانستان می‌شود پا برجایی تحریم‌ها علیه امارت اسلامی از قبیل مسدود شدن دارایی‌های افغانستان، محدودیت‌های بانکی، عدم تعامل

برخی از کشورها با امارت اسلامی و ممنوعیت سفر بر شماری از مقام‌های امارت اسلامی است. در همین حال چندی پیش شورای امنیت سازمان ملل متحد با اتفاق آرای 15 عضوی این شورا قطعنامه شماره 2763 ماموریت کمیته نظارت بر تحریم‌ها علیه امارت اسلامی را برای 14 ماه دیگر تمدید کرده است.¹⁷ وضع تحریم‌ها بر مقامات امارت اسلامی در واقع تحمیل فشار بر مردم افغانستان است که پیامد آن فقر و بدبختی بر مردم این کشور خواهد بود.

راهکارهای فقر زدایی در افغانستان

برای مقابله با فقر در افغانستان و کاهش آن، نیاز به استراتژی‌های جامع و مؤثر در سطح ملی و بین‌المللی است. این استراتژی‌ها شامل راهکاری‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی می‌باشند که به بهبود وضعیت معیشتی مردم و کاهش سطح گراف پدیده فقر کمک کنند. در ادامه به تفصیل برخی از راهکارهای فقر زدایی در افغانستان پرداخته می‌شود:

1. توسعه اقتصادی پایدار: منظور از توسعه اقتصادی پایدار همانا رشد اقتصادی است که در آن منابع طبیعی و اقتصادی به‌طور معقول و بلندمدت استفاده شوند، طوری که نه تنها نیازهای حال حاضر را تأمین کند، بلکه شرایط بهتری را برای نسل‌های بعدی فراهم کند. برای رسیدن به توسعه اقتصادی پایدار می‌توان به تنوع بخشی اقتصادی؛ طوری که وابستگی شدید به یکی یا دو بخش در بعد اقتصادی باعث آسیب پذیری اقتصادی در برابر نوسانات در بازارهای جهانی خواهد شد. بنابراین ایجاد بخش‌های مختلف اقتصادی مانند توسعه صنعت ساخت و ساز، کارخانه‌های صنعت نساجی و پوشاک، سرمایه گذاری بالای تکنولوژی و فناوری‌های جدید و... می‌تواند به توسعه پایدار کمک کند.
2. توسعه زیرساخت‌ها: از جمله توسعه شبکه‌های حمل و نقل از طریق احداث جاده‌ها و راه‌آهن‌ها، توسعه مدیریت منابع آبی و تأمین سیستم‌های آبی جهت بهبود کیفیت زندگی مردم و همچنین توسعه زیر ساخت‌های انرژی برای تأمین انرژی پایدار و دسترسی به انرژی برق که بتواند به رشد اقتصادی از طریق به‌راه افتادن کارخانه‌ها، به‌بهبود کیفیت زندگی مردم و رشد اقتصادی کمک کند.
3. حمایت از کشاورزی: کشاورزی یکی از عمده‌ترین بخش‌های حیاتی اقتصادی افغانستان است که اکثریت مطلق مردم در روستاها از این طریق من حیث منبع حیات استفاده می‌کنند. بنابراین با حمایت از کشاورزی از طریق افزایش تولید و بهره‌وری از تکنولوژی‌های نوین در عرصه کشاورزی، حمایت از کشاورزان در برابر بلایایی طبیعی و همچنین توسعه زنجیره‌های تأمین و بازارها از طریق ایجاد بازارهای مناسب و تسهیل صادرات محصولات کشاورزی می‌تواند کشاورزان را در مقابله با بحران‌ها کمک کند.
4. ایجاد شغل: طوری که در بالا تذکر رفت بیکاری بالا و عدم دسترسی به امنیت شغلی یکی از چالش‌های بزرگ در افغانستان است. بناء جهت فقر زدائی ایجاد فرصت‌های شغلی از طریق ایجاد

مشاغل در بخش‌های مختلف اقتصادی، ترغیب به‌استخدام قشرهای آسیب پذیر چون مهاجرین، زلزله زده‌ها، سیل زده‌ها و... و حمایت از کارآفرینان و پروسه‌های کارآفرینی و همچنین ایجاد کسب و کارهای کوچک و متوسط می‌تواند به‌اشتغال‌زایی در افغانستان کمک کند.

5. تسهیل آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای: ایجاد و تسهیل برنامه‌های آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای از طریق آموزش مهارت‌های فنی چون مستری‌گری، نجاری، خیاطی و سایر مشاغل فنی، حمایت و پشتیبانی از کارآفرینان جهت رشد کسب و کارهای کوچک و متوسط و همچنین تسهیل پروسه‌های آموزش‌های آنلاین طوریکه بتواند فرصت‌های آموزش از راه دور به‌گسترش دسترسی به‌آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کمک نموده قادر سازد تا آنان در بازار کار رقابت کنند.

6. تقویت نهادهای بین‌المللی: همکاری‌های بین‌المللی در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی از طریق جذب کمک‌های بین‌المللی طوریکه با دیپلماسی فعال و مذاکرات بین‌المللی کمک‌های مالی و فنی بیشتری از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی جذب کند، همچنین تقویت روابط تجاری با کشورهای همسایه و دیگر کشورها با ایجاد توافقات تجاری و تسهیل تجارت که فرصت‌های شغلی جدید و درآمد بیشتری را ایجاد می‌کند و بالآخره تقویت نهاد‌های دولتی و خصوصی در همکاری با نهادهای بین‌المللی که به‌توسعه اقتصادی کمک کند.

نتیجه

با توجه به مطالب فوق به‌این نتیجه می‌رسیم که شاخصه‌های پدیده فقر در افغانستان متعدد بوده و از زوایایی مختلف مردم این کشور را همواره تهدید کرده است. نظر به گزارش سازمان‌های بین‌المللی مردم افغانستان در دوره کنونی از منظر پدیده فقر و شاخصه‌های متوصل به‌این پدیده در سطح بالا و مشکلات جدی معیشتی قرار داشته و به‌همکاری جدی نیاز دارند. طوریکه مردم این کشور نزدیک به‌سه برابر فیصد جهانی در حال بیکاری به‌سر می‌برند و این می‌تواند از هر حیث آینده کشور را به‌مخاطره انداخته بحران آفرین باشد. از سویی هم جامعه جهانی با وضع تحریم‌ها و محدودیت‌ها بر امارت اسلامی فضای زندگی را در حالی بر مردم افغانستان تنگ و تنگ‌تر می‌کنند که مشکلات مردم در این کشور نسبت به‌سال‌های گذشته رو به‌افزایش است.

بنابراین جهت نجات از این معضل به‌استراتژی وسیع که راهکارهای مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را در خود داشته باشد نیاز است، بناء چنانچه در فوق به‌تفصیل بیان گردید، با اتخاذ برنامه‌های میان مدت و طویل‌المدت در همکاری با جامعه جهانی به‌ویژه کشورهای همسایه و همسویی با مردم و سرمایه‌گزاران، بتوان در آینده‌های نه‌چندان دور این معضل را به‌حد اقل رساند.

پیشنهادات

- باتقویت زیر ساخت‌ها و حمایت از صنایع کوچک و متوسط جهت جلوگیری از وابستگی به یک و یا چند بخش در بعد اقتصادی به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی جامع و متنوع، توجه صورت گیرد.
- جهت ایجاد مشاغل پایدار و کاهش نرخ بیکاری در کشور از کار آفرینان و پروسه‌های کار آفرینی حمایت جدی صورت گیرد.
- برای افزایش توانمندی جوانان و نجات مردم از پدیده فقر در کشور، دوره‌های آموزشی و مهارت‌های حرفه‌ای در همکاری با سازمان‌های بین‌المللی، راه اندازی شود.
- نیاز است جامعه جهانی تحریم‌ها بر امارت اسلامی و اثرات آن بر زندگی مردم در افغانستان را ارزیابی نموده، تحریم‌های را از قبیل انجماد ذخائر ارزی این کشور که منجر به آسیب پذیری مردم می‌گردد، بردارد.

منابع

1 . WORLD BANK: Fact Sheet: An Adjustment to Global Poverty Lines, link:

<https://www.worldbank.org/en/news/factsheet/2022/05/02/fact-sheet-an-adjustment-to-global-poverty-lines>

² . پایگاه اطلاعاتی حوزه: مقایسه مفاهیم فقر و مسکنت با دو مفهوم فقر مطلق و نسبی، 25 اسد 1388 ش، لینک:

<https://hawzah.net/fa/Article/View/79760/مقایسه-مفاهیم-فقر-و-مسکنت-با-دو-مفهوم-فقر-مطلق-و-نسبی>

³ . قاسم علی صداقت، حق بر امنیت شغلی و حقوق کار افغانستان، 25 حوت 1402، لینک:

<https://srqjl.knu.edu.af/article-1-29-fa.pdf>

⁴ . سلام وطندار: " کنفرانس ملی کار " در جریان ماه جاری در افغانستان برگزار، لینک:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi13aCN072KAxXUQ_EDHWkrIFwQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Fsw.n.af%2F2112national-labor-conference-will-be-held-in-afghanistan-this-month%2F&usg=AOvVaw1-F3KX8uJNmjOu742P3VBs&opi=89978449

⁵ world bank: Building resilience to address Afghanistan's food security crisis. 23DECEMBER2024. LINK:

<https://blogs.worldbank.org/en/endpovertyinsouthasia/building-resilience-to-address-afghanistan-s-food-security-crisi>

⁶ .reliefweb: Afghanistan: Annual Country Report 2023,2 Apr2024, link:

<https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-annual-country-report-2023-country-strategic-plan-2018-2025>

⁷ . WFP: WFP delivers life-saving food to...17 october2024, link:

<https://www.wfp.org/news/wfp-delivers-life-saving-food-quarter-million-people-afghanistan-support-china>

⁸ . Amu TV: برنامه جهانی غذا: 15 میلیون نفر در افغانستان... لینک:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj7yNbfjCCKAxV7SPEDHcvXB9kQFnoECBMQAQ&url=https%3A%2F%2Famu.tv%2Ffa%2F144507%2F&usg=AOvVaw3ODWiKh7AH0MID EJOSYsNX&opi=89978449>

⁹ world bank: Building resilience to address Afghanistan's food security crisis. 23DECEMBER2024. LINK:

<https://blogs.worldbank.org/en/endpovertyinsouthasia/building-resilience-to-address-afghanistan-s-food-security-crisi>

¹⁰ . SALAM WATANDAR: کرایه خانه‌ها افزایش یافته است، 1403 خورشیدی، لینک:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjihO6LjsCKAxVTAtsEHWJ5IDkQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Fswfn.af%2Fsalam-watandars-conversation-with-30-tenants-in-kabul-the-rental-houses-have-increased%2F&usg=AOvVaw1KzJwUA_eD2gjV6pQDKm7M&opi=89978449

¹¹ . Amu TV: برنامه جهانی غذا: افغانستان در ماه‌های اخیر شاهد کاهش نرخ تورم بوده است، 1403 ش، لینک:

https://www.facebook.com/AmuTelevision/posts-برنامه-جهانی-غذا-میگوید-که-نرخ-تورم-در-نیمه-دوم-سال-جاری-میلادی-?/612632541436072/localse=cs_CZ

¹² . bbc: روز جهانی کارگر؛ نرخ بی سابقه بیکاری در افغانستان ... اول می 2024م، لینک:

<https://www.bbc.com/persian/articles/c3gvz85yg14o>

¹³ . Statista: Afghanistan: Unemployment rate from 2013 to 2023, link:

<https://www.statista.com/statistics/808214/unemployment-rate-in-afghanistan/>

¹⁴ . BBC: طالبان دستور توقف فعالیت‌های سوئد در افغانستان را "تا زمان عذر خواهی از مسلمانان" صادر کرد، 20 سرطان 1402 خورشید، لینک:

<https://www.bbc.com/persian/articles/cxepme1yyz7o>

¹⁵ . DW: بست‌های 250 استاد و کارمند دانشگاه کابل تنقیص شده است، 31 سرطان 1401 خورشیدی، لینک:

<https://www.dw.com/fa-af/a-62556715>

¹⁶ . DW: سازمان جهانی صحت: بیکاری در افغانستان دو برابر شده است، 29 سرطان 1403 ش، لینک:

<https://www.dw.com/fa-af/a-70265978>

¹⁷ . آریانا نیوز: شورای امنیت سازمان ملل متحد... 24 قوس 1403 خورشیدی، لینک:

<https://www.ariananews.af/fa/امنیت-ملل-متحد-ماموریت-کمیتہ-نظا/>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می‌باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش‌های دقیق و بی‌طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی‌ها در افغانستان و منطقه فعالیت می‌کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

تماس: +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org